

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO VEIKLOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1863 3, 5, 11 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 3 PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau - TVP įstatymo projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 10¹, 12 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 12¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – GTK projektas) (TAP-17-1582(2); TAIS Nr. 17-8704(3))

Nr.

Vilnius

Įvertinę įstatymų projektų, patikslintų po Teisės grupės 2017 m. spalio 24 d. išvadoje Nr. NV-2697 (toliau – TG pirminė išvada) pateiktų pastabų, atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas:

1. Įvertinę įstatymų projektų rengėjų derinimo pažymoje pateiktus argumentus dėl 1 pastabos pateiktos TG pirminėje išvadoje, manytume, kad jie *pagrįsti ne teisės normomis, o individualiu interpretavimu*, todėl pirminėje išvadoje kelta problema, jog Vyriausybės įgaliota institucija, nustatydamą viešųjų kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų poreikį, įsiterptų į savivaldybių savarankiškąją funkciją (Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 33 punkte nustatyta, kad keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija), kadangi toje pačioje savivaldybės teritorijoje keleivių vežimą vietiniais maršrutais organizuotų ir savivaldybės ir Vyriausybės įgaliota institucija, lieka neišspręsta. Be kita ko, argumentas pateiktas derinimo pažymoje, kad jei keleiviai didesnę vežimo vietinio susisiekimo maršrutu dalį vežami geležinkelių transporto priemonėmis, laikytina keleivių vežimu geležinkelių transportu, nėra logiški, kadangi, vertinant sistemiškai Geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) nuostatas, akivaizdu, kad tik keleivių vežimas traukiniais gali būti laikomas vežimu geležinkeliu (geležinkelio transportu). Pritariant siūlomo teisinio reguliavimo tikslui, tačiau, siekiant išspręsti egzistuojančią problemą, siūlytume svarstyti galimybę kartu keisti ir Vietos savivaldos įstatymo ir Kelių transporto kodekso atitinkamas nuostatas, numatant išimtis dėl kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų.

2. GTK projekto 1 straipsniu pildomo Kodekso 3 straipsnio 23¹ dalyje apibrėžiama „kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugos“ turinys, nustatant, kad tokia paslauga laikoma keleivių vežimo *dvių transporto rūšių transporto priemonėmis* paslauga, kai keleiviai *didesnę vietinio maršruto dalį vežami geležinkelių transportu*, o likusią dalį – kelių *ir (ar)* vandens transporto priemonėmis, <...>. Nors šios sąvokos turinys nustato, kad tokia paslauga galėtų apimti ir vandens transporto priemones, tačiau vertinant GTK projekto nuostatomis siūlomą įtvirtinti reguliavimą, akivaizdu, kad jis pritaikytas tik vežimui geležinkelių ir kelių transporto priemonėmis (žr. GTK projekto 3 straipsnis). Šios pastebėjimo kontekste siūlytume įvertinti ir atitinkamai tikslinti siūlomą teisinį reguliavimą, be kita ko, sistemiškai įvertinti ir egzistuojantį teisinį reguliavimą keleivių vežimui vandens transporto priemonėmis.

Be kita ko, pastebėtina, kad „kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslauga“ suponuoja vežimą dvejomis transporto priemonėmis, tačiau viena iš jų turi būti vežimas geležinkelių transporto priemonėmis, o antroji - kelių ar vandens transporto priemonėmis, todėl sąvokos apibrėžtyje vartojama formuluotė „kelių *ir (ar)* vandens transporto priemonėmis“ turėtų būti tikslinama į – „kelių *ar* vandens transporto priemonėmis“.

3. GTK projekto 3 straipsniu keičiamo Kodekso 12 str. 1 dalyje nustatoma, kad Vyriausybės įgaliota institucija nustato viešųjų paslaugų poreikį *Lietuvos Respublikoje*. Vertinant tai, kad Lietuvos Respublikos įstatymų leidėjas negali nustatyti privalomų įpareigojimų kitoms valstybėms, siūlytume minėtoje formuluotėje nuostatos „*Lietuvos Respublikoje*“ atsisakyti kaip perteklinės.

4. Kodekso 2 str. 39 dalyje įtvirtinta sąvoka „tarnybinis traukinių tvarkaraštis“, o GTK projekto 3 straipsniu keičiamo Kodekso 12 straipsnyje vartojama formuluotė „tvarkaraštis“. Siūlytume įvertinti, ar šių sąvokų turinys tapatus ar ne, jei tapatus – reikėtų nuosekliai vienodas formuluotes vartoti, jei ne, - atskleisti vartojamų sąvokų skirtumus.

5. Mūsų nuomone, GTK projekto 3 straipsniu keičiamo Kodekso 12 str. 3 d. 1 punkto formuluotė galimai kels praktinių jos taikymo problemų, kadangi minėtos nuostatos viena sakinio dalis įtvirtina geležinkelio įmonės tarsi apsisprendimą savo noru teikti jai ar ne keleivių vežimą kelių transporto priemonėmis - „jeigu vežimą kelių transporto priemonėmis *ketina vykdyti* pati geležinkelio įmonė (vežėjas)“, - o kitoje sakinio dalyje įtvirtinama geležinkelio įmonei sąlyga, kad „geležinkelio įmonė pati keleivių vežimą kelių transporto priemonėmis *vykdo tik tais atvejais*, kai <...> paskelbtas pirkimas keleivių vežimo kelių transporto priemonėmis vykdysiančiam vežėjui parinkti neįvyksta“. Todėl vengiant nuostatos taikymo problemų, siūlytume ją tikslinti.

6. GTK projekto 3 straipsniu keičiamo Kodekso 12 str. 3 dalies pirma pastraipa, siekiant nuostatos tikslumo, turėtų būti derinama su GTK projekto 3 straipsniu keičiamo Kodekso 12 str. 6 dalimi, t.y. vietoj žodžio „teikianti“ svarstant galimybę vartoti „parinkta, šio straipsnio 6 dalies nustatyta tvarka“ (arba sieti su Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 nuostatomis).

7. Siūlytume suderinti GTK projekto 3 straipsniu keičiamo Kodekso 12 str. 1 dalį, kurioje nustatyta, kad *Vyriausybės įgaliota institucija* nustato viešųjų paslaugų poreikį, su GTK projekto 3 straipsniu keičiamo Kodekso 12 str. 7 dalimi, kurioje nustatyta, kad viešųjų paslaugų poreikio nustatymo kriterijus nustato *Vyriausybė ar jos įgaliota institucija*. Toks reguliavimas suponuoja tai, kad Vyriausybės įgaliota institucija galėtų nustatyti viešųjų paslaugų poreikio nustatymo kriterijus, kurie būtų privalomi Vyriausybei, o tai galimai pažeistų subordinacijos bei teisės aktų hierarchijos principus. Vertinant tai, siūlytume nuostatas tikslinti.

Be kita ko, pastebėtina, kad nėra aišku viešųjų paslaugų poreikio kriterijų esmė, siūlytina jų esmę, pagrįstumą atskleisti aiškinamajame rašte.

8. Siūlytume tikslinti GTK projekto 4 straipsniu pildomo Kodekso 12¹ straipsnį įvertinat šiuos pastebėjimus:

- straipsnio antraštė suponuoja, kad turėtų būti nustatytos abiejų sutarties šalių sutarties nutraukimo sąlygos ir tvarka, šiuo konkrečiu atveju, straipsnio turinys taikytinas tik Vyriausybės įgaliotai institucijai;

- straipsnio 1 dalis nėra suderinta su straipsnio 2 dalimis, nes 1 dalyje nustatyta, kad Vyriausybės įgaliota institucija gali sutartį nutraukti tik Civilinio kodekso ir sutartyje nustatytais pagrindais, tuo tarpu straipsnio 2 dalis taipogi numato atitinkamus sutarties nutraukimo pagrindus;

- 1 dalyje vartojama formuluotė „sutarties nutraukimo pagrindai“, o straipsnio antraštėje ir kitose straipsnio dalyse „sutarties nutraukimo sąlygos“;

- nėra aišku, kam taikomi straipsnio 2 dalies privalomos sutarties nutraukimo sąlygos, t.y, kokiam subjektui;

- straipsnio 2 dalyje vartojimas formuluotės „privalomos“, suponuoja klausimą, o kokios dar yra sutarties nutraukimo sąlygos be privalomų?

Dėl kitų susijusių aspektų:

9. Atkreiptinas dėmesys, kad 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojo Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, pakeitimai, numatantys rengėjams galimybę bendradarbiauti su Vyriausybės kanceliarijos padaliniais elektroninėmis priemonėmis, darbo susitikimuose ir kitaip (žr. 50 punktas). Tokiais būdais patikslintas teisės akto projektas turėtų būti pateikiamas Vyriausybei. Šiuo konkrečiu atveju, pastebėtina, kad įstatymų projektai po TG pirminės išvados nei vienu iš nurodytų būdų derinti nebuvo. *Todėl perspektyvoje rengėjams siūlytume vadovautis Vyriausybės darbo reglamento suteikta galimybe, tokiu būdu būtų taipogi prisidėta prie teisės aktų projektų rengimo procedūros ekonomiško.*

Teisės grupės patarėja

Gerda Štaraitė-Barsulienė

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lr.lt

